

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра авіаційної психології

УЗГОДЖЕНО

Декан

_____ Н. Ладогубець
« ___ » _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____ А. Полухін
« ___ » _____ 2021 р.

Система менеджменту якості
РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Психофізіологія»

Освітньо-професійна програма: «Психологія»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛК Ц	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	3	105 / 3,5	16	32	–	54	1ДЗ – 3 с.	-	Диф.зал. 3 с.
Заочна	4, 5	105 / 3,5	8	4	-	93	1К.р.–4 с.	-	Диф. зал. 4 с.

Індекс: НБ-8-053-1/21-2.1.20

Індекс НБ-8-053-1з/21- 2.1.20

СМЯ НАУ РП 12.01.11–01–2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Психофізіологія» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Психологія», навчального та робочого навчальних планів №№ НБ-8-053-1/21, РБ-8-053-1/21, та №№ НБ-8-053-1з/21, РБ-8-053-1з/21, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 053 «Психологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила
доцент кафедри авіаційної психології _____ Сечейко О.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Психологія», спеціальності 053 «Психологія» – кафедри авіаційної психології, протокол №7 від 14 травня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Подкопаєва Ю.В.

Завідувач кафедри _____ Помиткіна Л.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № _____ від « _____ » _____ 2021 р.

Голова НМРР _____ Кокарева А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	6
2.3. Тематичний план.....	7
2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання.....	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Психофізіологія» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни. Дана навчальна дисципліна є основою теоретичних знань щодо закономірностей співвідношення психологічного та фізіологічного, психофізіологічних механізмів життєдіяльності, розвитку, та адаптивних можливостей людини. Вона сприяє становленню у студентів теоретичної основи біологічних передумов психічної діяльності та індивідуальних розбіжностей на рівні індивіда та становить основу набуття практичних навичок технік саморегуляції.

Метою викладання дисципліни є надання студентам знань, вмінь, навичок щодо біологічних передумов психічної діяльності, розуміння основних теорій про фізіологічні та нейронні механізми психічних процесів, станів та властивостей.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння суті нейронних механізмів психічних процесів і станів;
- набуття знань про різні рівні організації живої матерії, вищим досягненням якої є прояв психічного;
- розуміння принципів надходження, кодування і обробки інформації в нервовій системі;
- знання механізмів перебігу психічних процесів, станів та властивостей.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Складати та реалізовувати план психологічного супроводу з урахуванням психофізіологічних особливостей людини, її віку та статі. Розуміти фізіологічні передумови перебігу психічних процесів та станів і вміти застосовувати ці знання для вирішення практичних завдань розвитку пізнавальної діяльності та емоційно-вольової регуляції. Забезпечувати ефективність роботи, спрямованої на саморегуляцію, підвищення стресостійкості. Вміти проводити просвітницьку, профілактичну та корекційну роботу в особливих умовах діяльності та кризах, пов'язаних із дистресом.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**: знати етапи становлення психофізіології як науки,

засвоїти основні методологічні принципи методів психофізіологічних досліджень; перспективу досліджень мозкових механізмів психічних функцій для теоретично обґрунтованого пояснення психічних явищ; закономірності та фізіологічні особливості психічних явищ, процесів, станів; вміти адекватно поєднувати і використовувати методи дослідження функцій центральної нервової системи і психічних функцій; враховувати типологічні особливості людини при поясненні психічних функцій; аналізувати зміни фізичної і психічної організації нервової системи людини в різні періоди його життя в залежності від вікових і статевих особливостей, а також умов життя і праці.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Загальна психологія», «Практикум з загальної психології», «Анатомія та еволюція нервової системи», та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Диференційна психологія», «Вікова психологія», «Патопсихологія», «Психологія праці та відпочинку», «Психотерапія та постстрессова реабілітація».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2-х навчальних модулів, а саме:

– **навчального модуля № 1 «Фізіологічні основи психічної діяльності і поведінки людини»;**

– **навчального модуля №2 «Психофізіологічні особливості процесів адаптації»**, кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль № 1 «Фізіологічні основи психічної діяльності і поведінки людини»

Інтегровані вимоги модуля №1: знати етапи становлення психофізіології як науки, основні методологічні принципи, на яких вона базується; методи психофізіологічних досліджень; перспективу досліджень мозкових механізмів психічних функцій для теоретично обґрунтованого пояснення психічних явищ; вміти адекватно поєднувати і використовувати методи дослідження функцій центральної нервової системи і психічних функцій.

Тема 1. Історичні умови виникнення, предмет і задачі психофізіології.

Підходи до визначення предмету психофізіології. Основні етапи розвитку психофізіології. Місце психофізіології у системі наукових знань. Психофізіологічна проблема та шляхи її розв'язання. Задачі психофізіології як науки на сучасному етапі.

Тема 2. Загальна будова та функції нервової системи людини.

Поняття про нервову систему та її функції. Виникнення нервової системи та її розвиток у філогенезі. Будова нервової системи людини. Структурні компоненти нейрону та їх функціональна спеціалізація. Механізм передачі нервових імпульсів. Властивості нервової тканини. Нейромедіатори та їх функції. Структурні компоненти ЦНС. Спинний мозок, його функції. Будова головного мозку. Функціональна спеціалізація відділів головного мозку. Будова та функціональна спеціалізація кори великих півкуль головного мозку. Структура та функціональна спеціалізація периферійної нервової системи. Принцип вертикальної будови НС та функціональний принцип

Тема 3. Методи психофізіологічних досліджень

Ранні методи реєстрації фізіологічних показників. Метод прямого спостереження. Реєстрація основних фізіологічних реакцій за допомогою апаратури: пневмограма; кардіограма; енцефалограма; ШГР; метод безпосередньої фотореєстрації. Сучасні методи реєстрації фізіологічних реакцій людини та перспективи розвитку.

Тема 4. Закономірні процеси психічної діяльності людини.

Принцип вертикальної будови нервової системи та функціональний принцип. Регулююча роль процесів збудження та гальмування, їх взаємозв'язок. Явище взаємної індукції збудження та гальмування. Аналіз та синтез подразників. Іррадіація та концентрація психічних процесів. Явище домінанти. Структурний аналіз рівнів регуляції поведінки людини.

Тема 5. Рефлекторна теорія механізмів взаємодії організму з середовищем.

Вплив середовища на організм. Форми вродженої поведінки. Форми набутої поведінки. Взаємозв'язок вродженого та набутого в організації поведінки. Структурна схема організації поведінкового акту. Домінанта як фактор організації цілеспрямованої поведінки.

Тема 6. Системний підхід до вирішення психофізіологічної проблеми.

Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій в теорії О.Р. Лурії. Перегляд понять «функція» та «локалізація». Три функціональних блока мозку. Теорія функціональних систем П.К. Анохіна та її значення для психофізіології. Нова парадигма трактування механізмів адаптації в теорії М. О. Бернштейна. Ідея суб'єктності і її значення для розвитку психології на сучасному етапі.

Модуль № 2 «Психофізіологічні особливості процесів адаптації»

Інтегровані вимоги модуля №2: знати закономірності та фізіологічні особливості психічних явищ, процесів, станів; вміти враховувати типологічні особливості людини при поясненні психічних функцій; аналізувати зміни

фізичної і психічної організації нервової системи людини в різні періоди його життя в залежності від вікових і статевих особливостей, а також умов життя і праці; використовувати дані про фізіологічні основи психічних функцій при вивченні спеціальних дисциплін.

Тема 1. Функціональні стани

Основні види функціональних станів. Активація: рівень бадьорості та його вплив на рівень працездатності організму. Теорія стресу Г. Сельє.

Особливі стани активації. Нервово-психічна напруга. Стоплення та перевтомлення. Гіподинамія та гіпокенезія. Депривація та моногонія. Причини виникнення та профілактика негативних функціональних станів.

Сон. Функціональне призначення сну. Теорії сну. Психічна діяльність під час сну. Характеристика основних фаз сну. Види і причини порушень сну. Наслідки порушення сну для роботи організму.

Гіпноз. Наукові погляди на природу гіпнотичного стану. Психофізіологічні механізми гіпнозу. Механізми навіювання під час гіпнотичного стану. Застосування гіпнозу в медичній та психотерапевтичній практиці.

Тема 2. Психофізіологія емоцій

Емоції, їх класифікація та функції. Теорії емоцій. Фізіологічні основи емоційних реакцій та станів. Вплив емоцій на роботу внутрішніх органів. Індивідуальні особливості емоційного реагування. Діагностика емоційних станів.

Тема 3. Концептуальні положення диференційної психофізіології

Вчення про психофізіологічну основу індивідуальних відмінностей; теорія І. П. Павлова про властивості нервової системи та сигнальної системи.

Подальший розвиток теорії І. П. Павлова в роботах психофізіологів наукової школи Теплової-Небиліцина: основні положення вчення про властивості нервової системи; структура властивостей нервової системи за В.Д.Небиліциним; поняття про первинні і вторинну властивість нервової системи; зв'язок властивостей нервових процесів з біохімічним статусом організму. Загальні та парціальні властивості нервової системи та їх мозкова організація.

Тема 4. Основні властивості нервових процесів.

Сила нервових процесів. Рухливість нервових процесів. Лабільність та динамічність нервових процесів: Врівноваженість нервових процесів: Динаміка розвитку та принципи вимірювання властивостей нервових процесів. Динаміка показників властивостей нервової системи в період раннього онтогенезу. Методи діагностики властивостей нервової системи.

Тема 5. Функціональна асиметрія півкуль головного мозку.

Міжпівкульна організація психічних процесів. Прояви міжпівкульної асиметрії. Індивідуальний профіль асиметрії. Особливості психічної діяльності лівшів та правшів. Взаємодія першої і другої сигнальних систем. Прикладні аспекти питання міжпівкульної асиметрії.

Тема 6. Психічні процеси і їх мозкова організація.

Фізіологічні основи відчуттів та сприймання. Закон Вебера-Фехнера. Фізіологічні основи уваги. Фізіологічні основи пам'яті. Фізіологічні основи мислення і мовлення. Вікові особливості перебігу психічних процесів, пов'язані з динамікою дозрівання мозкових структур.

Тема 7. Прикладні аспекти психофізіології

Методи саморегуляції станів організму, як профілактика психічних розладів та психосоматичних захворювань. Зв'язок психофізіології з медициною, профорієнтацією, профвідбором, криміналістикою. Сучасні напрями та перспективи розвитку психофізіології.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Фізіологічні основи психічної діяльності і поведінки людини»										
1.1	Історичні умови виникнення, предмет і задачі психофізіології.	3 семестр				3 семестр				
		6	2	2	2	6	2	-	4	
1.2	Загальна будова та функції нервової системи людини.	7	1	2	4	4	-	-	4	
1.3	Методи психофізіологічних досліджень	7	1	2	4	6			6	
1.4	Закономірні процеси психічної діяльності людини.	5	1	2	2	4	-	-	4	
1.5	Рефлекторна теорія механізмів взаємодії організму з середовищем.	6	1	2	3	4	-	-	4	
1.6	Системний підхід до вирішення психофізіологічної проблеми.	8	2	2	4	6	2		4	
1.7	Модульна контрольна робота №1	7	-	2	5	-	-	-	-	
Усього за модулем № 1		46	8	14	24	30	4	-	26	
Модуль №2 «Психофізіологічні особливості процесів адаптації»										
						4 семестр				
2.1	Функціональні стани	8	2	4	2	10	2	-	8	
2.2	Психофізіологія емоцій	5	1	2	2	10	-	1	9	
2.3	Концептуальні положення диференційної психофізіології	5	1	2	2	11	2	-	9	
2.4	Основні властивості нервових процесів.	9	2	4	3	9	-	1	8	
2.5	Функціональна асиметрія півкуль головного мозку.	5	1	2	2	10	-	1	9	

2.6	Психічні процеси і їх мозкова організація.	7	1	2	4	8	-	-	8
2.7	Прикладні аспекти психофізіології	5	1	2	2	9	-	1	8
2.8	Домашнє завдання / контрольна (домашня) робота	8	-	-	8	8	-	-	8
1.9	Модульна контрольна робота №2	7	-	2	5	-	-	-	-
Усього за модулем №2		59	9	20	30	75	4	4	67
Усього за навчальною дисципліною		105	17	34	54	105	8	4	93

2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

2.4.1. Домашнє завдання.

Домашнє завдання виконується в третьому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, та є складовою модулю №2 "Психофізіологічні особливості процесів адаптації".

Мета домашнього завдання полягає в практичному застосуванні навичок студентів враховувати психофізіологічні особливості людини при прогнозі її стесостійкості, особливостей перебігу психічних функцій, схильності до певних видів діяльності, особливостей адаптації.

Виконання, оформлення та захист домашнього завдання здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання домашнього завдання, – 8 годин самостійної роботи.

2.4.2. Контрольна (домашня) робота (ЗФН).

Контрольна робота виконується в четвертому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу.

Мета контрольної (домашньої) роботи полягає у самостійному аналізі та систематизації теоретичних знань з окремої теми та у формуванні вміння здійснювати інформаційний пошук та проводити теоретичне дослідження за самостійно обраною проблематикою.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, – 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; ситуаційні задачі; групова дискусія, тренінгові вправи, кейс-метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій та практичних занять, самостійному вирішенні задач.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Данілова Н.Н. Психофізіологія. Х.: Аспект Пресс, 2002.-373с.
- 3.2.2. Лурія А. Р. Основи нейропсихології. – К., 2015, 370 с.
- 3.2.3. Сечейко О.В. Диференціальна психологія. – К.: НАУ, 2014, -300 с.
- 3.2.4. Хессет Дж. Введение в психофизиологию. – К., Мир, 2017.- 245с.
- 3.2.5. Чайченко Г. М. Харченко П. Д. Физиология ВНД. – К.: Вища школа, 2001, 251 с.

Допоміжна література

- 3.2.6. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. - К: Центр навчальної літератури, 2006. - 184 с.
- 3.2.7. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. – Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. – 194 с.
- 3.2.8. Макарчук, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник – К. : ООО «Інтерсервіс» , 2011. – 329 с.
- 3.2.9. Мамотенко ; Харк. нац. пед ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2013. – 126 с.
- 3.2.10. Микитюк С. О. Тестові завдання з курсу “Психофізіологія” : навч. вид. / С. О. Микитюк, А. В.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

- 3.3.1. <http://elcat.pnpu.edu.ua/pdf>
- 3.3.2. http://rideo.tv/category/practic_psychology
- 3.3.3. <https://academia-pc.com.ua/product/258>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
3, 4 семестри					
Модуль №1 «Фізіологічні основи психічної діяльності і поведінки людини»			Модуль №2 «Психофізіологічні особливості процесів адаптації»		
Вичерпне розкриття питання на практичному занятті (5 б. х 3)	15	-	Вичерпне розкриття питання на практичному занятті (5 б. х 2)	10	10
Підготовка доповіді з презентацією (5 б. х 2)	10	-	Підготовка доповіді з презентацією (5 б. х 1)	5	10
Експрес-контроль (5 б. х 2)	10	-	Експрес-контроль (5 б. х 2)	10	10
		-	Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	40
Виконання та захист домашнього завдання	-	-		10	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>21 бал</i>	<i>-</i>	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	<i>21 бал</i>	<i>-</i>
Виконання модульної контрольної роботи №1	15	-	Виконання модульної контрольної роботи №2	15	-
	-	-	Виконання підсумкової контрольної роботи	-	30
Усього за модулем №1	50	-	Усього за модулем №2	50	-
Усього за модулями №1, №2				100	100
Усього за дисципліною				100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Додаток 3

Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14		15
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		27
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38		39
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		51
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		63
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74		75
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86		87
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Додаток 4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)